

Allah bu dini kolay kılmıştır

Hüseyin Sönmez: “Bakara suresinin 286. âyetinde geçen ‘Allah hiç kimseye gücünün yeteceğinden başka yük yüklemmez. Ey Rabbimiz, bize bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme’ denmesinin hikmeti nedir?”

ALLAH DİNİ KOLAY KILMIŞTIR

Allah dini ‘yaşanmaz ve zor’ emirlerle değil; ‘yaşanır, hayatın gerçeklerine uygun ve kolay’ emirlerle bize göndermiştir. Bediüzzaman’ın ifadesiyle dinin emirlerinde “teklif-i mâlâyutak yoktur.”¹

Allah dinde insana güç yetirebildiği işleri emretmiştir. Veya kişiyi, güç yetirebildiği iş ve emirlerden sorumlu tutmuştur. İbadet emirlerini kişinin güç yetirebilme sınırına kadar indirgemıştır.

Mesela yolcu olana veya hasta olana orucu erteleme ve sonradan kaza etme izni vermesi²; oruç tutmaya güç yetiremeyen kişiye fidye verme yolunu göstermesi³; fidye verecek de gücü yoksa tamamen affetmesi; keza hasta olan kişinin namazını yapabileceği ölçüde kolaylaştırması⁴; yolcuya namazı kısaltma⁵ veya cem etme izni vermesi⁶ Allah’ın kullarına güç yetiremediği hususları emretmediğinin sadece görünen delillerindendir.

Bu, Allah’ın şefkat ve merhametinin dindeki imzasıdır.

ALLAH DİLERSE ŞÜPHESİZ ZORU DA EMREDER

Oysa Allah dilerse elbette kullarını zor imtihanla da baş başa bırakır. Allah yardım etmezse zor imtihanı başarmaya kulun gücü yetmez. Fakat zor imtihanlarda kendisine sığınan kullarına Allah hep yardım etmiştir.

Mesela, Züleyha Yusuf Aleyhissealam’a meylettiğinde, Yusuf Aleyhisselam’ı bu şiddetli cazibeye kapılmaktan kurtaran Allah’ın burhanı ve rahmetidir. Kur’ân şöyle haber veriyor: “Andolsun, kadın ona (göz koyup) istek duymuştu. Eğer Rabbinin delilini görmemiş olsaydı, Yûsuf da ona istek duyacaktı.”⁷

ZOR BİR İMTİHAN: İÇİMİZDEN GEÇENLERDEN SORUMLU TUTULMAK

Bakara Suresinin 284. âyeti zor bir imtihandan haber veriyordu.

Âyet şöyledir: “İçinizdekini açığa vursanız da, gizleseniz de Allah sizi, onunla

sorguya çeker.”8 Bu âyet Ashab-ı Kirama çok ağır geldi. Resulullah Efendimiz’e (asm) ağlayarak şöyle dert yandılar:

“Ya Resulallah! Namaz, oruç, cihad, sadaka gibi gücümüzün yeteyeceği amellerle mükellef olduk. Şimdi ise bu âyet indirildi. Hâlbuki bizim buna gücümüz yetmeyecek. İnsanın içinde bazen öyle düşünceler dolaşır ki, dünyaları verseler bunların kalbinde bulunmasını arzu etmez!”

Peygamber Efendimiz (asm) ise:

“Siz de, sizden önceki Kitap ehli gibi, “duyduk ve isyan ettik” mi diyeceksiniz? Siz, “duyduk ve itaat ettik, ey Rabbimiz bağışlamanı dileriz, dönüş ancak sanadır.” deyiniz!’ buyurdu.

O andan itibaren sahabeler “Semi’nâ ve ata’nâ ğufrâneke Rabbenâ ve ileyke’l-masîr” demeye başladılar. Öyle ki bu ifadeyi dillerinde vird yaptılar ve bu virdi ağlayarak söyleye söyleye gönülleri yatıştı.

ALLAH AF ÂYETLERİ GÖNDERİYOR

Sahabelerin bu halinden Allah razı oldu ve 285. Âyet nazil oldu. Bu âyet, sahabelerin bu güzel zikirlerinden bahsediyor.

Ardından ise bir müjde, istiğfar ve dua âyeti olarak, bahsettiğiniz 286. âyet nazil oldu. Bu âyet Allah’ın zorlukları emretmediğini bildiriyor ve ümmete Allah’ın razı olacağı biçimde dua öğretiyor.

Âyet mealen şöyledir:

“Allah, bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır. (Şöyle dua ediniz): “Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlâ’mızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et.”9

Dipnotlar:

1- Mektubat, s. 73; Şualar, s. 406,;

2- Bakara Suresi: 185,

3- Bakara Suresi: 184,

4- Buhârî, 3/397,

5- Nisa Suresi: 101,

6- Buhârî, Taksir-i Salât, 571,

7- Yusuf Suresi: 24,

8- Bakara Suresi: 284,

9- Bakara Suresi: 286